

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 225 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	14. november 2002

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 22. november 2002 – dagsordenspunkt rådsmøde (konkurrenceevne - industridelen) den 26. november 2002 – vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Økonomi- og
Erhvervsministeriet

14. november 2002

Eksp.nr. 50070
/TAF

Rådsmøde (Konkurrenceevne) den 26. november 2002 - industridel

Samlet notat

1. Konkurrenceevne i EU: Kommissionens meddelelse: "Bedre rammevilkår for virksomheder"..... 2
- 2a. Kommissionens statusrapport om "Mindskelsen og omkanaliseringen af statsstøtte" - KOM(2002) 555 endelig..... 5
- 2b. Forslag til Rådskonklusioner vedr. statsstøtte 8
- 3a. Opfølgning på Verdenstopmødet i Johannesburg i et erhvervmæssigt perspektiv..... 11
- 3.b Fællesskabets kemikaliepolitik..... 13
4. Bioteknologi -strategi og handlingsplan -opfølgning på DER Stockholm og DER Sevilla (Kommissionens meddelelse om biovidenskab og bioteknologi -En strategi for Europa, KOM (2002) 27)..... 16
8. Forslag til Rådets Forordning om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 og om ændring af forordning (EØF) nr. 1017/68, (EØF) nr. 2988/74, (EØF) nr. 4056/86 og (EØF) nr. 3975/87 (gennemførelsesforordning til traktatens artikel 81 og 82). KOM(2000) 582 endelig 23
9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om måleinstrumenter KOM(2000)566 endelig..... 31
10. 6. rapport om situationen inden for verdens skibsbygningsindustri. Kom. dok. (2002)622 final 34

1. Konkurrenceevne i EU: Kommissionens meddelelse: "Bedre rammevilkår for virksomheder"

Udkast til rådskonklusioner om et mere konkurrencedygtigt miljø for virksomheder

Nyt notat

Resumé

Rådskonklusionerne indeholder en række opfordringer til Kommissionen og medlemsstaterne, som skal sikre et mere målrettet arbejde med at skabe et mere konkurrencedygtigt miljø for virksomhederne. Der opfordres bl.a. til, at arbejdet med kvantitative mål inden for erhvervs politikken fortsættes, og at udvekslingen og anvendelsen af bedste praksis styrkes.

Rådskonklusionerne berører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet, og de har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Rådskonklusionerne er sat på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 26. november 2002 med henblik på vedtagelse.

1. Baggrund og indhold

Forbedring af virksomhedernes rammevilkår og konkurrenceevne er et centralt element i bestræbelserne på at nå EU's strategiske mål – det såkaldte Lissabonmål – om, at EU skal være verdens mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i 2010.

I den forbindelse kommer Kommissionen med en meddelelse om "Fremskridt i skabelsen af et bedre miljø for virksomhederne", som bygger på resultatavlen for erhvervs politik 2002, en rapport fra ekspertgruppen om kvantitative mål for erhvervs politikken samt resultater fra de afsluttede såkaldte "Best"-projekter, hvor medlemsstaterne på udvalgte områder har foretaget en systematisk sammenligning af deres erhvervs politikker.

Formandskabet har på den baggrund fremlagt et forslag til rådskonklusioner. Heri er indledningsvist bl.a. om beslutningerne på DER i Lissabon om Lissabon-strategien og om anvendelsen af den åbne koordinationsmetode til sammenligning af bedste praksis, samt at Kommissionen af DER i Stockholm blev opfordret til at reflektere over brugen af kvantitative målsætninger i erhvervs politikken.

I rådskonklusionerne understreges blandt andet, at der er behov for at styrke bestræbelserne på at sikre vækst og konkurrenceevne, at strukturelle reformer og forbedring af rammevilkårene for virksomheder er helt afgørende for vækst samt at forbedringer af erhvervs miljøet kræver initiativer på en lang række områder af betydning for konkurrenceevnen. Endvidere understreges behovet for at sikre en passende balance mellem de tre søjler af bæredygtig udvikling samt at vurdere påvirkningen af konkurrenceevnen inden for alle politikområder. Endelig understreges, at med-

lemsstaternes resultater kan forbedres yderlig ved at lære af bedste praksis.

Derefter anerkendes fremskridtene i at udvikle en ramme for opstilling af kvantitative mål, som kan blive sat af medlemsstaterne på frivillig basis på centrale erhvervspolitiske områder. Det anerkendes, at kvantitative målsætninger kan bidrage til at opnå konkrete mål og øge fokus og fremdrift i erhvervspolitikken, samt at de fleste lande mener, der er behov for at fortsætte arbejdet med målsætninger.

På den baggrund opstilles en række opfordringer til medlemsstaterne og Kommissionen.

Medlemsstaterne opfordres bl.a. til:

- på frivillig basis yderligere at udvikle kvantitative mål på områder, hvor de opfatter det relevant og under hensyn til strukturelle forskelle;
- at udvikle en mere systematisk spredning af bedste praksis samt at tage identificerede bedste praksis i betragtning ved politikudvikling, herunder særligt resultaterne af Best-projekterne;

Kommissionen opfordres bl.a. til:

- at anlægge en omfattende og strategisk tilgang til konkurrenceevne og at fokusere sit arbejde på de strukturelle determinanter af betydning for virksomhedernes konkurrenceevne inden for alle sektorer;
- at lette udvekslingen og brugen af bedste praksis således, at medlemsstaterne kan lære mere effektivt af hinanden;
- at videreudvikle analyserammen for konkurrenceevnepolitikken, og i den forbindelse at overveje gradvist at slå arbejdet med kvantitative mål sammen med resultaterne af andre rapporter og procedurer;
- årligt at rapportere til Rådet om fremskridtene i de kvantitative mål for at bidrage til en strategisk drøftelse af konkurrenceevne i Rådet;
- at fortsætte med at inkludere informationer om kandidatlandene i benchmarkingøvelser;

Medlemsstaterne og Kommissionen opfordres bl.a. til:

- yderligere at udvikle arbejdet med at identificere, benchmarke og udveksle bedste praksis på det erhvervspolitiske område;
- på frivillig basis at fortsætte arbejdet med kvantitative mål med henblik på yderlig at integrere deres brug i erhvervspolitikken;
- at drøfte erhvervspolitikker udviklet i medlemsstaterne og i den forbindelse overveje mulighederne for på frivillig basis at foretage periodiske overvågninger, evalueringer og "peer reviews" organiseret som gensidige læringsprocesser.

2. Europa-Parlamentets holdning

Rådskonklusionerne skal ikke oversendes til Europa-Parlamentet, idet de alene skal vedtages af Rådet.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Rådskonklusionerne berører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet der alene er tale om opfordringer til medlemsstaterne. EU's erhvervs politik bygger endvidere på den åbne koordinationsmetode, hvor landene gennem fælles analyseaktiviteter og udveksling af bedste praksis lærer af hinanden, men hvor medlemsstaterne alene er ansvarlige for udviklingen og igangsættelse af erhvervspolitiske initiativer i de enkelte lande.

4. Gældende dansk ret

Rådskonklusionerne har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

5. Høring

Rådskonklusionerne har været sendt i høring i specialudvalget for Industri- og Regionalpolitisk samarbejde. Der er modtaget svar fra en række organisationer, som alle tilslutter sig konklusionerne.

Dansk Industri (DI) bemærker i sit høringssvar, at der er behov for at nå til enighed om, hvordan gennemførte analyser og vedtagne mål kan bruges til at skabe konkrete resultater, samt regelmæssigt at gøre op, hvad der er sket af fremskridt. DI har desuden en række specifikke bemærkninger, herunder navnlig angående behovet for at fortsætte arbejdet med at lette administrative byrder og gennemføre regelforenkligning.

Endvidere har Finansrådet under en høring i foråret 2002 tilsluttet sig brugen af kvantitative målsætninger.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke umiddelbart samfundsøkonomiske konsekvenser, men et mere konkurrencedygtigt miljø for virksomhederne må forventes at påvirke samfundsøkonomien positivt.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2a. Kommissionens statusrapport om "Mindskelsen og omkanaliseringen af statsstøtte" - KOM(2002) 555 endelig.

Nyt notat

Resumé

Europa-Kommissionen (Kommissionen) har offentliggjort en statusrapport om "Mindskelsen og omkanaliseringen af statsstøtte". Rapporten, der vil blive præsenteret for Rådet (Konkurrenceevne) den 26. november 2002, indeholder en gennemgang af de statsstøttepolitiske initiativer, som Kommissionen har taget siden december 2001 og som forventes taget i nær fremtid.

I rapporten redegøres der således blandt andet for, at Kommissionen;

- forbereder et forslag til ændring af retningslinierne for medlemsstaternes årlige rapportering til Kommissionen om anvendelsen af statsstøtte,
- har iværksat en udredning med henblik på dels at udpege metoder til vurdering af statsstøttes bidrag til opfyldelse af policy-mål og dels at fastsætte generelle indikatorer til vurdering af støttens effektivitet,
- intensiverer vurderingen af støttens indvirkning på konkurrencen på grundlag af økonomiske kriterier, og
- arbejder på at forenkle og modernisere statsstøttereglerne – særligt procedurene for behandling af statsstøttesager.

Kommissionens rapport har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har offentliggjort en statusrapport om "Mindskelsen og omkanaliseringen af statsstøtte". Rapporten forventes præsenteret for Rådet (Konkurrenceevne) den 26. november 2002.

Baggrunden for Kommissionens rapport er, at Rådet (Industri & Energi) i december 2001 vedtog et sæt konklusioner, som blandt andet opfordrede medlemsstaterne og Kommissionen til at øge anvendelsen af økonomiske analyser i statsstøttesager. Konklusionerne indeholdt samtidig en opfordring til Kommissionen om at fremlægge en rapport i efteråret 2002 om fremskridtene på området.

Det er denne rapport, som Kommissionen nu har offentliggjort. I rapporten redegøres for de tiltag, som Kommissionen har taget siden december 2001 og som forventes taget i nær fremtid.

Rapporten indeholder indledningsvis en beskrivelse af baggrunden for papiret. Der er således henvist til konklusionerne fra Det Europæiske Råds (DER) møde i Stockholm i marts 2001, hvor det blandt andet blev konkluderet, at medlemsstaterne senest i 2003 bør vise en nedadgående tendens i støtteniveauet i forhold til BNP, idet støtten samtidig bør kanaliseres mod horisontale formål – herunder samhørighedsformål.

Kommissionen har endvidere henvist til konklusionerne fra DER-Barcelona i marts i år, hvor man på ny opfordrede medlemsstaterne til at reducere statsstøtteniveauet i forhold til BNP og til at omlægge statsstøtten mod horisontale formål i fællesskabets interesse – herunder mod økonomisk og social samhørighed.

Udover konklusionerne fra DER-Stockholm og -Barcelona henviser Kommissionen også til rådskonklusionerne (Energi og Industri) fra december 2001.

Rapporten sætter derefter fokus på de initiativer, som Kommissionen enten har taget eller forbereder at tage med henblik på at opfylde rådskonklusionerne fra december 2001.

Det fremgår således, at Kommissionen forbereder et forslag til ændring af retningslinierne for medlemsstaternes årlige indberetninger til Kommissionen om anvendelsen af statsstøtte. Formålet med at dette er at opnå højere kvalitet og større ensartethed i indberetningerne.

Derudover har Kommissionen iværksat en undersøgelse af mulighederne for at udvikle metoder til at vurdere, om forskellige former for statsstøtte bidrager til opfyldelse af policy-mål. Derudover forsøges der etableret nogle generelle indikatorer, som vil lette medlemsstaternes muligheder for at måle effektiviteten af støtte.

Endvidere overvejer Kommissionen, om der kan fastsættes økonomiske kriterier til måling af statsstøttes virkning på konkurrencen – og det overvejes herunder hvilken betydning sådanne målinger i givet fald skal have for Kommissionens beslutninger i statsstøttesager.

Desuden overvejer Kommissionen at ændre procedurereglerne for behandling af statsstøttesager, idet man blandt andet ønsker at afkorte sagsbehandlingstiden. Kommissionen overvejer også, hvordan den i øvrigt kan modernisere, effektivisere og klargøre statsstøttereglerne.

Kommission vil også udvikle et webbaseret netværk, hvor medlemsstaterne og Kommissionen kan udveksle informationer og erfaringer.

Endelig indeholder Kommissionens rapport en opfordring til medlemsstaterne om så vidt muligt inden udgangen af 2002 at fremsende oplysninger om, hvilke tiltag der er taget på nationalt niveau for at opfylde konklusionerne fra DER-Stockholm og -Barcelona samt konklusionerne fra Rådet (Industri & Energi) i december 2001. Disse oplysninger vil kunne indgå i en rapport om udviklingen, som kan forelægges for DER under det græske formandskab.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Kommissionens rapport berører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Der er ikke dansk lovgivning på området, idet EF-traktatens regler og Kommissionens retningslinjer regulerer området.

5. Høring

Kommissionens rapport er sendt i høring blandt medlemmerne af specialudvalget for industri- og regionalpolitik, hvor en række ministerier og organisationer - herunder Dansk Industri, Finansrådet, Håndværksrådet og Arbejdernes Landsorganisation er repræsenteret.

Dansk Industri har i den forbindelse givet udtryk for, at de med tilfredshed kan konstatere, at der nu for alvor er taget hul på arbejdet med at gennemføre økonomiske analyser på statsstøtteområdet - herunder at man øger fokus på økonomiske analyser af støttens effekter på konkurrencen - idet dette arbejde vil bidrage til at øge gennemsigtigheden.

Der er ikke iøvrigt kommet bemærkninger til rapporten.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens rapport har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionens rapport har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

2b. Forslag til Rådskonklusioner vedr. statsstøtte

Nyt notat

Resumé

Det danske formandskab vil på Rådet for Konkurrenceevne den 26. november 2002 lægge op til, at der vedtages en række konklusioner om EU's statsstøttepolitik med titlen "Council Conclusions on an Economic Approach Towards Less and Better State Aid". Formandsskabet har i den forbindelse udarbejdet et forslag til konklusioner, som indeholder en række opfordringer til både medlemsstaterne og EU-Kommissionen (Kommissionen).

Målet er, at Rådet vedtager rådskonklusioner, som sigter mod:

- at fortsætte bestræbelserne på at reducere statsstøtten,
- at øge anvendelsen af konkurrenceanalyser (effektanalyser) i statsstøttesager,
- at fortsætte bestræbelserne på at øge gennemsigtigheden,
- at strømline procedurerne i statsstøttesager, og
- at have en årlig erfaringsudveksling mellem medlemsstaterne og Kommissionen om blandt andet anvendelsen af konkurrenceanalyser i statsstøttesager samt tiltag og resultater i forbindelse med bestræbelserne på at reducere statsstøtten.

Forslaget til rådskonklusioner har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget til rådskonklusioner har ikke konsekvenser for dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Både i EU-regi og fra dansk side har der gennem de senere år været et stadigt stigende fokus på statsstøttepolitikken. Behovet for en reduktion af statsstøtteniveauet er siden 1996 blevet understreget på en række møder i Det Europæiske Råd (DER), og på DER-Stockholm blev der i marts 2001 for første gang fastsat konkrete mål for omlægning og afvikling af statsstøtten, idet Rådet konkluderede:

Niveauet for statsstøtte i EU skal nedsættes og systemet gøres mere gennemsigtigt. Med henblik herpå bør medlemsstaterne senest i 2003 vise en nedadgående tendens i statsstøtteniveauet i forhold til BNP under hensyn til nødvendigheden af fremover at kanalisere støtten i retning af horisontale mål af fælles interesse, herunder samhørighedsmål.

På DER-Barcelona i marts i 2002 fornyede man opfordringen til medlemsstaterne om at reducere statsstøtteniveauet i forhold til BNP og derudover at omlægge støtten mod horisontale formål i fælles interesse – herunder økonomisk og social samhørighed – og målrettet mod identificerede markedsfejl. Mindre og mere målrettet statsstøtte er et nøgleelement i effektiv konkurrence.

Udover konklusionerne fra DER-Stockholm og Barcelona vedtog Rådet (Industri & Energi) i december 2001 en række konklusioner, hvor medlemsstaterne og Kommissionen blandt andet blev opfordret til i højere grad at anvende "ex-ante" (forudgående) og "ex-post" (efterfølgende) analyser af statsstøtteordninger. Nøgleordene var "less and better aid". Kommissionen forpligtede sig i den forbindelse til at fremlægge en fremskridts-rapport til Rådet i foråret 2003.

Fra dansk side vil man under det danske formandskab bidrage til, at ovennævnte konklusioner gennemføres i den europæiske statsstøttepolitik. Formandskabet har i den forbindelse udarbejdet et udkast til rådskonklusioner, som indeholder en række opfordringer til både medlemsstater og Kommissionen, som vil medvirke til at intensivere indsatsen for at nedbringe og omlægge statsstøtten i EU:

Medlemsstaterne opfordres bl.a. til:

- at fortsætte bestræbelserne på at reducere det samlede støtteniveau, herunder specielt den mest konkurrenceforvridende støtte;
- at overveje hvorvidt støtten inden den gives er målrettet mod klart identificerede markedsfejl eller horisontale mål;
- at fortsætte med at udvikle brugen af "ex-ante" og "ex-post" analyser og evalueringer af statsstøtte med henblik på at overvåge konsekvenserne for konkurrencen samt støttens effekt; og
- at bidrage til Kommissionens rapport til Rådet i foråret 2003 om de tiltag, som medlemsstaterne har taget for at reducere og omdirigere støtten.

Kommissionen opfordres bl.a. til:

- at fortsætte med at strømline procedurerne i statsstøttesager og gøre dem mere klare og effektive, samt rapportere om denne proces i den årlige efterårsudgave af resultattavlen;
- at klarlægge de økonomiske kriterier, der skal bruges til at vurdere støtte

Både medlemsstaterne og Kommissionen opfordres til:

- at have en årlige erfaringsudveksling mellem medlemsstater og Kommissionen om blandt andet anvendelsen af "ex ante" og "ex post" konkurrenceanalyser i statsstøttesager, udviklingen af statistiske indikatorer samt andre tiltag der kan understøtte konklusionerne fra DER-Stockholm og Barcelona;
- at udvikle et webbaseret netværk indenfor resultattavlen til udveksling af informationer og erfaringer blandt medlemsstaterne og Kommissionen, samt at fortsætte med at øge gennemsigtigheden.

Det danske formandskabs forslag til rådskonklusioner vil kunne vedtages i tilknytning til, at Kommissionen på rådsmødet fremlægger den førnævnte fremskridts-rapport som opfølgning på konklusionerne fra det belgiske formandskab.

Det bemærkes i øvrigt, at man forventer at gennemføre et seminar d. 20 november 2002 i Maastricht. Seminaret – med titlen ”Towards Efficient and Effective State Aid: Best Practices in Establishing the Need and Measuring the Effects of State Aid” - arrangeres af UK i forståelse med Danmark og Kommissionen og afholdes i det danske formandskabs regi. Seminaret skal danne udgangspunkt for, at medlemsstaterne, Kommissionen og kandidatlandene på ekspertniveau drøfter erfaringer og metoder i anvendelsen af økonomiske analyser samt vejen frem i forhold til opfyldelse af DER’s konklusioner. Seminaret er tænkt som et startskud til årligt tilbagevendende erfaringsudvekslinger af samme type.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse og skal ikke inddrages.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Forslaget til rådskonklusioner skønnes ikke at berøre nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Der er ikke dansk lovgivning på området, idet EF-traktatens regler og Kommissionens retningslinjer regulerer området.

5. Høring

Forslaget er blevet sendt i høring blandt medlemmerne af specialudvalget for Industri- og Regionalpolitik.

I forbindelse hermed har Dansk Industri givet udtryk for, at man støtter rådskonklusionerne. Dansk Industri lægger stor vægt på, at der - vedholdende – arbejdes for, at mindske støtteniveauet i EU samt at støtten omlægges til de mindst skadelige typer. Som et led i begge disse bestræbelser finder Dansk Industri det helt centralt, at der arbejdes for at indføre økonomiske analyser af enhver støtteordning.

Der er ikke i øvrigt fremkommet bemærkninger til rådskonklusionerne.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Udkastet til rådskonklusioner har ikke lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Udkastet til rådskonklusioner har ikke samfundsøkonomiske konsekvenser.

3a. Opfølgning på Verdenstopmødet i Johannesburg i et erhvervs-mæssigt perspektiv

Nyt notat

Resumé

Kommissionen vil på rådsmøde (Konkurrenceevne) den 26. november 2002 orientere om opfølgning på resultaterne af Verdenstopmødet i Johannesburg om bæredygtig udvikling fra et erhvervmæssigt perspektiv. Der foreligger ingen officielle dokumenter til dagsordenspunktet. Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet vil orientere om de initiativer, som Kommissionen vil tage i fremtiden med henblik på at integrere bæredygtig udvikling i erhvervspolitikken specielt i forhold til opfølgning på topmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg.

Kommissionen vurderer, at topmødet også ud fra et erhvervmæssigt perspektiv må betragtes som en succes. Topmødet har aktivt involveret erhvervslivet som en nødvendig aktør i bestræbelserne på at skabe bæredygtig økonomisk vækst. Desuden har der været stor interesse fra erhvervenes side til at deltage i debatten og forhandlingerne samt villighed til at indgå i partnerskaber på frivillig basis.

Kommissionens orientering har ikke konsekvenser for dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling blev afholdt i Johannesburg i perioden den 24. august - 4. september 2002 med deltagelse af stats- og regeringschefer. Topmødet resulterede i dels vedtagelse af en politisk erklæring og en handlingsplan, dels indgåelse af partnerskaber.

Handlingsplanen indeholder initiativer og målsætninger inden for følgende overordnede områder: Fattigdomsbekæmpelse, bæredygtig forbrug og produktion, beskyttelse af naturressourcer, globalisering, sundhed, bæredygtig udvikling i små ø-stater, der er udviklingslande, bæredygtig udvikling i Afrika og andre regioner, midler til gennemførelse, herunder finansiering og handel, samt institutionelle rammer for bæredygtig udvikling.

Kommissionen vurderer, at topmødets resultater også ud fra et erhvervmæssigt perspektiv må betragtes som en succes. Virksomhederne har undgået undgået meget omkostningstunge eller teknisk uhensigtsmæssige miljøkrav. Til gengæld har topmødet aktivt involveret erhvervslivet som en nødvendig aktør i bestræbelserne på at skabe bæredygtig økonomisk vækst. Der har været stor interesse fra erhvervenes side til at deltage i debatten og forhandlingerne samt villighed til at indgå i partnerskaber på frivillig basis.

Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet vil orientere om de initiativers, som Kommissionen vil tage i fremtiden med henblik på at integrere bæredygtig udvikling i erhvervspolitikken specielt i forhold til opfølgning på topmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke høres, da der udelukkende er tale om orientering af Rådet.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionens orientering har ikke konsekvenser for Nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Kommissionens orientering berører ikke i sig selv dansk lovgivning.

5. Høring

Da der er tale om en mundtlig orientering fra Kommissionen, er der ikke foretaget høring.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens orientering har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionens orientering har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser i Europaudvalget

Folketinget har tidligere modtaget aktuelle notater om den eksterne dimension af EU's bæredygtighedsstrategi (herunder om Kommissionens meddelelse) og forberedelsen af Johannesburg-topmødet forud for rådsmøde (miljø) den 7. marts 2001, rådsmøde (udvikling) den 31. maj 2001, rådsmøde (miljø) den 7. juni 2001, Det Europæiske Råd i Göteborg den 15.-16. juni 2001, rådsmøde (udvikling) den 8. november 2001, rådsmøde (generelle anliggender) den 18.-19. februar 2002, rådsmøde (miljø) den 4. marts 2002, rådsmøde (generelle anliggender) den 11.-12. marts 2002, Det Europæiske Råd i Barcelona 15.-16. marts 2002, rådsmøde (generelle anliggender) den 13. maj 2002, rådsmøde (udvikling) den 30. maj 2002, rådsmødet (ECOFIN) den 4. juni 2002, rådsmøde (generelle anliggender) den 17. juni 2002, Det Europæiske Råd i Sevilla den 21.-22. juni 2002, rådsmøde (generelle anliggender) den 22.-23. juli 2002, rådsmøde (generelle anliggender) den 30. september – 1. oktober 2002, rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2002, rådsmøde (miljø) den 17. oktober 2002, rådsmøde (ECOFIN) den 5. november 2002 og rådsmøde (generelle anliggender) den 18.-19. november 2002.

3.b Fællesskabets kemikaliepolitik

Nyt notat

Resumé

Kommissionen fremlagde den 28. februar 2001 sin hvidbog om en strategi for en ny kemikaliepolitik (KOM(2001) 88 endelig). Et væsentligt punkt i hvidbogen er et forslag om et enhedssystem, der fremover vil sikre den samme procedure for nye og eksisterende kemiske stoffer.

På Rådsmødet (miljø) den 7. – 8. juni 2001 blev der vedtaget rådskonklusioner, hvori Rådet opfordrer Kommissionen til inden udgangen af 2001 at fremlægge sine vigtigste forslag til et enkelt klart og gennemsigtigt regelsæt med henblik på iværksættelse af strategien.

Der er endnu ikke fremkommet konkrete forslag fra Kommissionen.

Det forventes, at Kommissionen på rådsmøde (Konkurrenceevne) den 26. november 2002 vil orientere rådet om status på forslag til gennemførelse af kemikaliestrategien.

Da Kommissionen endnu ikke har offentliggjort forslaget kan det på nuværende tidspunkt ikke vurderes, hvorvidt forslaget har konsekvenser for dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen offentliggjorde den 28. februar 2001 sin hvidbog om strategi for en ny kemikaliepolitik. Hvidbogen blev drøftet af Rådet (indre marked) den 6. juni 2001 og af Rådet (miljø) den 7-8. juni 2001.

Grundnotat om hvidbogen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. marts 2001 forud for samråd om sagen i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 14. marts 2001.

Hvidbogen har været forelagt Europaudvalget den 23. maj 2001 til orientering.

På Rådsmødet (miljø) den 7. – 8. juni 2001 blev der vedtaget rådskonklusioner, som bl.a. opfordrer Kommissionen til senest ved udgangen af 2001 at fremlægge forslag med henblik på at iværksætte kemikaliestrategien.

Kommissionen nedsatte i perioden oktober 2001 til februar 2002 en række arbejdsgrupper med deltagelse fra medlemslandene, de grønne organisationer og industrien med henblik på at få input til udarbejdelse af den nye kemikalierregulering.

Herudover er der udarbejdet en Business Impact Report og der har været arrangeret adskillige Stakeholder-møder hvor EU's kommende kemikalierregulering har været diskuteret.

I Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Gøteborg i juni 2001 slås det fast at den nye kemikalielovgivning skal træde i kraft senest 2004.

Et konkret forslag til gennemførelse af kemikaliestrategien har været ventet siden årsskiftet 2001/2002. Kommissionen har endnu ikke fremlagt noget forslag.

Det forventes, at Kommissionen på rådsmøde (Konkurrenceevne) den 26. november 2002 vil orientere rådet om status på forslag til gennemførelse af kemikaliestrategien.

Kommissionen har endnu ikke fremlagt forslag til gennemførelse af kemikaliestrategien. I konklusionerne fra Rådet (miljø) 7.-8. juni 2001 blev Kommissionen opfordret til i forbindelse med sine kommende forslag at:

- undersøge sammenhængen med anden lovgivning på andre områder med henblik på at undgå dobbeltarbejde
- at undersøge om der indenfor REACH systemet skal indføres et enkelt register der skal omfatte stoffer der produceres i mængder under 1 ton
- at undersøge hvordan man kan udvikle screening procedurer til en effektiv identifikation af kemikalier med potentielt skadelige egenskaber
- at undersøge hvordan man kan udarbejde kriterier for klassifikation af stoffer i problemkategorier
- nærmere at undersøge datakrav for stoffer produceret i mængder under 10 tons
- at udvikle procedurer der kan anvendes af myndigheder og industri til at forenkle identifikationen af undersøgelsesstrategier og reducere behovet for dyreforsøg
- undersøge realistiske midler til at forenkle proceduren og udnytte de oplysninger der er til rådighed
- at tilføje PBT (persistente, bioakkumulerende og giftige stoffer) og VPVB (meget persistente og stærkt bioakkumulerende stoffer) til de gruppe af problematiske stoffer der skal godkendes
- at overveje at lade kendte hormonforstyrrende stoffer være omfattet af godkendelsesordningen, når der er fastlagt videnskabeligt gyldige undersøgelsesmetoder og kriterier
- at samordne bidraget til det internationale arbejde med det globalt harmoniserede klassificerings - og mærkningssystem og analysere dets konsekvenser for fællesskabslovgivningen
- at undersøge hvordan et centralt kontor som f.eks et udvidet ECB bedst kan oprettes og finansieres
- at udvikle mekanismer og fastsætte praktiske regler der skal være klare når systemet gennemføres , gennem hvilke industrien gør testdata og andre oplysninger tilgængelige
- at undersøge mulighederne for at sikre effektiv gennemførelse

Det forventes, at disse elementer vil være indeholdt i Kommissionens forslag.

2. Europa-Parlamentets holdning

Da Kommissionens forslag endnu ikke foreligger, har Europa-Parlamentet ikke udtalt sig.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Kemikalierereguleringen er et område med delvis fællesskabskompetence og nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet skønnes derfor opfyldt ved en fællesskabsregulering på kemikalieområdet.

4. Gældende dansk ret

Da Kommissionens forslag endnu ikke foreligger, kan der på nuværende tidspunkt ikke siges noget om konsekvenser for gældende dansk ret.

5. Høring

Da forslaget fra Kommissionen endnu ikke foreligger har der ikke været foretaget høring heraf. Kommissionen har i arbejdet med et kommende forslag indhentet synspunkter fra en bred kreds af høringsparter, som udover medlemslandene omfatter NGO'er og industrien.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Da Kommissionens forslag endnu ikke foreligger, kan der ikke på nuværende tidspunkt ikke siges noget konkret om de beskyttelsesmæssige, økonomiske og lovgivningsmæssige konsekvenser af en ny kemikaliereregulering.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Da Kommissionens forslag endnu ikke foreligger, kan der ikke på nuværende tidspunkt ikke siges noget konkret om de beskyttelsesmæssige, økonomiske og lovgivningsmæssige konsekvenser af en ny kemikaliereregulering.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Grundnotat om hvidbogen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12.marts 2001 forud for samråd om sagen i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 14. marts 2001.

Hvidbogen har været forelagt Europaudvalget den 23.maj 2001 til orientering.

Folketingets Europaudvalg er desuden tidligere blevet orienteret om sagen forud for Rådsmøde (miljø) den 7. – 8 juni 2001 samt Rådsmøde (Industri) henholdsvis den 5. december 2001 og den 6. juni 2002.

4. Bioteknologi -strategi og handlingsplan -opfølgning på DER Stockholm og DER Sevilla (Kommissionens meddelelse om biovidenskab og bioteknologi -En strategi for Europa, KOM (2002) 27).

Nyt notat

Meddelelsen er sat på dagsorden med henblik på drøftelse og rådskonklusioner

Resumé

Kommissionen vedtog den 23. januar 2002 en meddelelse om biovidenskab og bioteknologi – En strategi for Europa. Meddelelsen indeholder to dele. Et strategioplæg, hvor Kommissionen redegør for bioteknologiens tekniske og erhvervsmæssige potentiale og vilkår, elementerne i en ansvarlig og tillidsskabende regulering og de internationale relationer. En 30 punkts-handlingsplan skal realisere visionerne i strategidelen. Meddelelsen skal skabe en sammenhængende strategi for hele området.

Meddelelsen har været drøftet i medlemslandene og der foreligger nu udkast til rådskonklusioner, der lægger op til fokus på: menneskelige ressourcer, fra viden til marked, netværk og klynger, en proaktiv rolle for offentlige myndigheder, samfundets deltagelse, regulatoriske rammer og internationalt samarbejde. Med rådskonklusionerne fra rådsmøde i juni 2002 anmoder Rådet Kommissionen om at udarbejde en operationel road-map for implementering af strategien og handlingsplanen. Den skal pege på prioriteter, ansvarlige aktører samt en tidsplan. Udkast til rådskonklusioner, som skal behandles på rådsmøde d. 26. november 2002, indeholder disse aspekter.

Meddelelsen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremlagde den 23. januar 2002 meddelelse om en sammenhængende strategi for biovidenskaben og bioteknologien i Europa KOM(2002) 27. Det Europæiske Råd fastsatte i Lissabon i 2000 et ambitiøst mål om, at EU inden 2010 skal være den mest konkurrencedygtige og bæredygtige videnbaserede økonomi i verden. Det Europæiske Råd i Stockholm i marts 2001 stadfæstede dette mål ved en beslutning om at opfordre Kommissionen til sammen med Rådet at "*undersøge, hvilke foranstaltninger der er nødvendige for at udnytte potentialet i bioteknologien fuldt ud og styrke den europæiske bioteknologisektors konkurrenceevne for at holde trit med de førende konkurrenter, samtidig med at det sikres, at denne udvikling sker på en måde, som er sund og sikker for forbrugerne og miljøet, og overholder de fælles grundlæggende værdier og etiske principper*".

Som første led i denne proces udsendte Kommissionen et høringsoplæg den 23. september 2001 om en strategisk vision for biovidenskab og bio-

teknologi På grundlag af en bred høring i Danmark om meddelelsen udarbejdede følgende ministerier et notat med forslag til dansk holdning: Beskæftigelsesministeriet, Fødevarerministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Miljøministeriet, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, Videnskabsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet. Det danske høringssvar blev afgivet til Kommissionen den 6. december 2001. Høringssvarene fra interessenterne er indgået i udarbejdelsen af Kommissionens meddelelse.

Meddelelsen blev præsenteret på Rådsmøde (forskning) den 11. marts 2002 og Rådsmøde Industri den 6.-7. juni 2002.. Konklusionerne skal vedtages i Rådet Konkurrenceevne den 26. november 2002.

I det aktuelle udkast til rådskonklusioner henvises i præamblen til DER-konklusioner fra Stockholm, Lisabon og senest Barcelona og mulighederne for at udnytte potentialet i bioteknologien, samtidig med, at der tages hensyn til forsigtighedsprincippet samt etiske og samfundsmæssige spørgsmål. Der henvises til behovet for en sammenhængende politik på området, set i lyset af de styrker og svagheder, som den europæiske biotek-sektor har. Biovidenskab og bioteknologi udviser højt potentiale inden for sundhed, landbrug/fødevarer, industrielle produkter og processer. For at udnytte dette, kræves det at alle medlemsstater involverer sig, samt at der løbende sker en samfundsmæssig dialog. Det understreges, at der ved ibrugtagning og anvendelse skal tages de nødvendige hensyn til potentielle risikofaktorer og borgernes forskellige behov og bekymringer. Det anerkendes, at det Europæiske forskningsrum (ERA) vil have en strukturerende effekt og afhjælpe den fragmenterede tilgang i ressourceanvendelse. Det fremhæves ligeledes, at en forskningsbaseret, gennemsigtig, effektiv og proportionel regulering, der ikke medfører unødvendig administrativ byrde for SMV'er, er en forudsætning for at opnå forbrugers tillid.

Det nævnes, at biovidenskaben og bioteknologien også kan bidrage til en bæredygtig udvikling og økonomisk vækst i udviklingslandene. Endelig inviteres Kommissionen til i samarbejde med medlemsstaterne at koordinere implementering af road-mappen. Opgaverne skal bl.a. omfatte:

- Overvåge konkurrenceevnen hos EU's bioteknologisektors og relaterede erhverv
- Overvåge og styre iværksættelsen af den angivne road-map for strategien for biovidenskaberne og bioteknologien
- Arbejde for tværsektoriel koordinering inden for områder, der har relevans for bioteknologien
- Overveje initiativer

Rapportere til Rådet én gang om året, begyndende med 2003, om implementeringen af road-map for strategien for biovidenskaberne og bioteknologien.

Endelig fremhæves, at Rådet kalder Kommissionen, medlemsstaterne, den private sektor samt øvrige interessenter til at arbejde aktivt for implementering af denne road-map.

Konklusionerne indeholder herefter to afsnit med en række underafsnit, der udgør den konkrete road-map, der er en konkretisering af udvalgte elementer af den 30-punkts handlingsplan:

I. Styrkelse af værdiskabelseskæden

- A. Menneskelige ressourcer
- B. Fra viden til marked (herunder forskning, intellektuel ejendomsret, teknologioverførsel, finansiering)
- C. Netværk og klynger
- D. En proaktiv rolle for offentlige myndigheder

II. Ansvarlig ledelse

- A. Samfundets deltagelse (samfundsmæssig undersøgelse og dialog, etik)
- B. Regulatoriske rammer (herunder medicinalvarer, lovgivning om genetisk modificerede organismer)
- C. Internationalt samarbejde om udviklingsforskning.

Punkt I) at styrke værdiskabelses-kæden fokuserer på følgende aspekter:

Menneskelige ressourcer: der skal inden udgangen af 2003 foretages en analyse af fremtidigt kompetencebehov inden for biovidenskabens specialer. Medlemsstater og Kommissionen opfordres på den baggrund til at se nærmere på uddannelse, efteruddannelse, forskermobilitet samt muligheder for at tiltrække forskere. Offentlige og private aktører skal arbejde sammen herom.

Forskning: Der skal arbejdes for øgede investeringer i biovidenskab og bioteknologi, for implementering af det europæiske forskningsrum samt relevante områder inden for 6. rammeprogram med fokus på industriens muligheder samt etiske standarder og sociale, sundheds- og sikkerhedsmæssige spørgsmål.

Intellektuel ejendomsret: Det nævnes, at medlemsstater bør accelerere og færdiggøre omsætning af direktiv 98/44 om beskyttelse af bioteknologiske opfindelser.

Teknologioverførsel: Medlemslande og Kommissionen skal i 2003 fremme teknologioverførsel ved bl.a. at udarbejde en liste over 'best practice' på området og ved at sprede denne viden.

Finansiering: Medlemslande skal sammen med Kommissionen og finansierings-institutioner fremme de økonomiske rammebetingelser for bioteknologien. Det skal især ske med udgangspunkt i samarbejdet mellem Kommissionen og Den europæiske investeringsbank/fond med fokus på innovation og risikovillig kapital. Det tværnationale samarbejde skal intensiveres. Nye og eksisterende netværk skal støttes med henblik på erfaringsudveksling og analyse af 'best practice'.

Netværk og klynger: Kommissionen vil støtte en selvfinansierende biotek-portal for Europa, hvilket Rådet hilser velkommen. Kommissionen vil arbejde for en bred biotek-plattform på Kommissionens egen hjemmeside. Begge dele skal være operationelle for udgangen af 2003.

Repræsentanter fra biotek-klynger opfordres til at styrke erfaringsudveksling og stimulere samarbejdet mellem regionerne. Kommissionen vil følge denne proces og afrapportere til Rådet med begyndelse i 2003.

En aktiv rolle for offentlige myndigheder:

Medlemsstater og Kommissionen skal forbedre og implementere et benchmarking-program, hvorigennem 'best practice' skal identificeres. Det drejer sig f.eks. om kommercialisering, ressourcenasen, nationale politikker til fremme af kommercialisering og anvendelse af forsigtighedsprincippet.

Der er stillet forslag om at gennemføre en risikovurdering ud fra økonomiske, sociale, sundhedsmæssige og miljømæssige faktorer.

Pkt II) ansvarlig ledelse fokuserer på

Samfundsmæssig analyse og dialog: Der fokuseres på, at der skal etableres en sammenhængende, struktureret og fokuseret dialog mellem alle relevante aktører på området. Dette skal bl.a. ske gennem et bredt baseret såkaldt "Stakeholder Forum", der opstartes inden udgangen af 2003. Endvidere opfordres til, at der i medlemstaterne etableres en sammenhængende og balanceret dialog og information til relevante aktører.

Etik: Der lægges op til øget samarbejde mellem de etiske komitéer og European Group on Ethics med henblik på at identificere forskellige etiske standpunkter og fremme en fælles forståelse af disse. Konkret opfordrer Rådet Kommissionen til at øge forskning i de etiske og samfundsmæssige anliggender og til at inddrage etiske vurderinger på et så tidligt stadie som muligt. Tillige opfordres til at nationale etiske enheder, offentlige og private parter arbejder henimod en fælles etisk tilgang, som kan bruges i beslutningsprocesser. Erfaringer fra sjette rammeprogram anvendes i denne proces.

Medicin: Rådet byder Kommissionens initiativer velkommen inklusive bl.a. den hurtigere godkendelsesprocedure og styrket videnskabelig rådgivning.

GMO: Det fremhæves, at GMO-baserede produkter i overensstemmelse med relevant regulering autoriseres på basis af en omfattende risikovurdering (udsætningsdirektivet, direktiv 2001/18 og GM Food and Feed regulation). Endvidere skal Kommissionen og medlemsstaterne undersøge mulighederne for at etablere en sameksistens for alle typer af landbrugsmæssige dyrkningsformer.

International udvikling/samarbejde: Kommissionen og medlemstaterne opfordres til at forstærke støtten til udviklingslandenes vurdering og udnyttelse af bioteknologien på deres egne præmisser og herunder etablere effektive forskningssamarbejder mellem udviklingslandenes forskningsorganisationer og EU. Endvidere at støtte disses implementering af bl.a. den internationale traktat for plantegenetiske ressourcer, Biodiversitetskonventionen og Cartagena-protokollen om Biosikkerhed.

Rådet er opmærksom på den variation, der er i de enkelte medlemslande med hensyn til lovgivning på det etiske område. Der opfordres til øget dialog mellem etiske organer i EU og med offentligheden.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet forventes ikke at udtale sig om konklusionerne.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Kommissionen ønsker ifølge meddelelsen fra januar 2002 at bidrage aktivt til overvejelserne omkring de etiske og samfundsmæssige spørgsmål og til at tackle udfordringerne på bioteknologiområdet. Det er Kommissionens opfattelse, at disse spørgsmål kun delvist kan tages op af Fællesskabet, for så vidt som de fleste af dem afhænger af mange andre offentlige og private aktører. På nogle områder som produktgodkendelse, beskyttelse af det indre marked, landbrugs- og handelspolitik, har Fællesskabet ifølge meddelelsen enekompetence. På andre områder har Fællesskabet ingen kompetence eller deler den med medlemstaterne. Regeringen vil forholde sig konkret til de forslag, der vil blive udmøntet som et led i handlingsplanen.

Spørgsmålet nærhed og proportionalitet er i øvrigt ikke relevant i forhold til rådskonklusionerne.

4. Gældende dansk ret

Det felt som rådskonklusionerne henviser til er på nogle felter reguleret af en række danske retsakter, hvoraf nogle af de mest centrale skal fremhæves:

- Lov om et videnskabsetisk komitéssystem, jævnfør lovbekendtgørelse nr. 69 af 18. januar 1999 om et videnskabs-etisk komitéssystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter.
- Loven om Det Ethiske Råd, jf. lovbekendtgørelse af nr. 220 af 4. marts 1997 om lov nr. 353 af 3. juni 1987 om oprettelse af et etisk råd med ændringer
- Lov om Teknologirådet, 375 af 14. juni 1995
- Lov nr. 356 af 6. juni 1991 om miljø og genteknologi, ændret ved Lov nr. 131 af 29. maj 2002.
- Lov nr. 412 af 31. maj 2000 om retlig beskyttelse af bioteknologiske opfindelser.
- Lov nr. 368 af 6. juni 1991 om medicinsk udstyr.
- Lov om lægemidler, jævnfør lovbekendtgørelse nr. 656 af 28. juli 1995 (Lægemiddelloven).

5. Høring

Udkast til konklusioner har været sendt i høring. Der er fremkommet følgende synspunkter.

Handel, Transport og Serviceerhvervene (HTS) og Hotel-, Restaurant- og Turisterhvervet (HORESTA) kan tilslutte sig rådets konklusioner.

Dansk Metal kan i hovedtrækkene tilslutte sig forslaget til rådskonklusioner.

Lægemiddelindustriforening (Lif) finder, at de anførte prioriteringer er hensigtsmæssige, idet disse fremmer udnyttelsen af potentialet i bioteknologien og styrker den europæiske bioteknologisektors konkurrenceevne uden at gå på kompromis med hensynet til forbrugere, miljø og etiske principper. Vedrørende "Intellektuel ejendomsret", "Teknologioverførsel" og "Finansiering" finder foreningen, at en liste over "best practice" på området og en fokusering på principper af videnspredning vil være særdeles hensigtsmæssig. Vedrørende "Netværk og klynger" skal Lif gøre opmærksom på de ikke ubetydelige erfaringer fra i Øresundsområdet, som bør inddrages i det videre arbejde. Det er ligeledes foreningens opfattelse, at såvel form som indhold af bioetiske vurderinger skal klarlægges, og der bør tilstræbes større ensartethed mellem medlemslandene.

Dansk Industri (DI) udtrykker stor tilfredshed med, at EU med strategiforslaget og den kommende roadmap har taget vigtige skridt i retning af, at europæisk bioteknologi kan blive konkurrencedygtig på globalt plan, hvilket svarer til hovedsynspunkterne på den europæiske bioteknologikonference som DI og Landbrugsraadet afholdt i oktober. DI mener, at følgende bør prioriteres højest:

1. fælles ansvar for en struktureret europæisk dialog,
2. fremme af konkurrencedygtighed på det globale marked,
3. øgede offentlige og private investeringer i uddannelse og forskning.

Landbrugsraadet, Landboforeningerne og Dansk Familielandbrug kan generelt støtte de foreslåede rådskonklusioner med tilhørende køreplan under forudsætning af, at moratoriet for godkendelse af GMO ophæves, når der er vedtaget fælles regler for sporbarhed og mærkning. Organisationerne kan derimod ikke støtte et dansk ønske om mærkning af kød, æg og mælk fra dyr fodret med GMO. Organisationerne peger på, at køreplanen indeholder en række relevante problemstillinger, som må afklares sideløbende med at godkendelsesproceduren for GMO'er genoptages. Det gælder for eksempel med hensyn til styrkelse af forskningsindsatsen, og at medlemsstaterne tager de fornødne skridt til at fremme udviklingen. Endelig understreger organisationerne, at rådskonklusionerne bør indeholde en betragtning om, at både reguleringer og forskning må ses i en global sammenhæng.

Etisk Råd

Etisk Råd advarer kraftigt mod, at medlemsstaterne presses til at implementere direktiv 98/44/EF om retlig beskyttelse af bioteknologiske opfindelser, idet dette direktiv i høj grad anses af Etisk Råd som værende et ikke tidssvarende instrument. I stedet opfordres til en fornyet og fordomsfri debat om og givet fald på hvilke betingelser det skal kunne lade sig gøre at patentere genetisk arvemateriale og opfordrer på baggrund heraf til en efterfølgende revision af EU-bestemmelserne om retlig beskyttelse på dette område.

Greenpeace vurderer, at fordelene ved bioteknologi alene findes i forbindelse med industriel og farmaceutisk anvendelse. Derimod advarer man mod anvendelse af GMO i landbrugssektoren. Greenpeace lægger vægt på, at rådet opfordrer til, at producenters og forbrugers frihed til fuldt ud at fravælge eller vælge GMO-varer lægges til grund for de sameksistensregler, der skal udarbejdes. Greenpeace forstår herved, at GMO-landbrug kun vil blive accepteret, hvis det kan garanteres, at GMO-forurening ikke vil umuliggøre GMO-frit landbrug. Greenpeace opfordrer til, at der udarbejdes en grundig samfundsøkonomisk vurdering og sammenligning af fordelene og ulemperne ved GMO-Landbruget sameksistens med øvrige dyrkningsformer.

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU)

DMU tilkendegiver en enighed i indstillingen. Dog fremhæver DMU, at det kunne præciseres, at der er behov for at styrke det videnskabelige grundlag for den nævnte omfattende risikovurdering af GMO i henhold til udsætningsdirektivet, direktiv 2001/18, og i forhold til udviklingslandene i henhold til Cartagena-protokollen om Biosikkerhed. Ligeledes er der behov for øget forskning som grundlag for fremtidig sameksistens for alle typer af landbrugsmæssige dyrkningsformer.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Konklusionerne vil ikke have statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Gennemførelsen af punkterne vil sandsynligvis fremme den bioteknologiske sektor i Europa, hvilket alt andet lige vil have en positiv samfundsøkonomisk effekt.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Konklusionerne har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget. Meddelelsen blev forelagt Europaudvalget til orientering forud for rådsmøde (forskning) den 11. marts 2002 og rådsmøde (industri) d. 6.-7. juni 2002. Notaterne er oversendt til Folketingets Europaudvalg hhv. den 7. marts og den 30. maj 2002.

8. Forslag til Rådets Forordning om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 og om ændring af forordning (EØF) nr. 1017/68, (EØF) nr. 2988/74, (EØF) nr. 4056/86 og (EØF) nr. 3975/87 (gennemførelsesforordning til traktatens artikel 81 og 82). KOM(2000) 582 endelig

Revideret notat

Resumé

Kommissionen fremlagde den 27. september 2000 et forslag til en modernisering af den procedureforordning, der gælder for anvendelse af EU-konkurrencereglerne i EF-traktatens artikel 81 og 82. Hovedelementerne i forslaget er en afskaffelse af anmeldelsesinstituttet, decentral anvendelse af EU-konkurrencereglerne samt en styrket efterfølgende kontrol med overholdelsen af EU-konkurrencereglerne.

Under dansk formandskab er der udarbejdet et kompromisforslag, som fremsættes på rådsmødet den 26. november 2002. Forslaget er på dagsordenen til politisk enighed.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 27. september 2000 et forslag til en ændring af gennemførelsesforordningen til EF-traktatens artikel 81 og 82 (tidligere artikel 85 og 86).

Artikel 81 indeholder et forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler m.v., mens artikel 82 indeholder et forbud mod misbrug af en dominerende stilling.

Forslaget indeholder en reform af rådsforordning nr. 17 fra 1962, der er udstedt i medfør af EF-traktatens artikel 83, stk. 1 (tidligere artikel 87, stk. 1). En sådan ændring kan i medfør af EF-traktatens artikel 83, stk. 1, vedtages af Rådet med kvalificeret flertal og efter høring af Europa-Parlamentet. Parlamentet har afgivet en udtalelse i september måned 2001.

Kommissionens forslag til en procedureforordning er i vid udstrækning en gennemførelse af de reformtanker, som Kommissionen den 30. april 1999 præsenterede i dens "Hvidbog om modernisering af gennemførelsesbestemmelserne til EF-traktatens artikel 85 og 86" til Rådet for Den Europæiske Union.

Hvidbogen om modernisering af gennemførelsesbestemmelserne til EF-traktatens artikel 81 og 82 har været forelagt i høring for EF-Specialudvalget den 28. august 1999 og forelagt til orientering for Folketingets Europaudvalg den 18. juni 1999.

Erhvervsministeren (Gjellerup) afgav den 30. september 1999 et hørings-svar til Kommissionen vedrørende hvidbog om modernisering af gennemførelsesbestemmelserne til EF-traktatens artikel 81 og 82.

De centrale elementer i Kommissionens forslag til Rådets forordning om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 og om ændring af forordning (EØF) nr. 1017/68, (EØF) nr. 2988/74, (EØF) nr. 4056/86 og (EØF) nr. 3975/87 (gennemførelsesforordning til traktatens artikel 81 og 82), er:

- At afskaffe Kommissionens system med anmeldelser og fritagelser. En aftale skal vurderes efter hele artikel 81, dvs. også stk. 3, men uden at der er krav om eller mulighed for, at en aftale skal være anmeldt. Der vil således være tale om en efterfølgende kontrol. Hvis Kommissionen behandler en aftale - eksempelvis på baggrund af en klage - kan den herefter enten forbyde aftalen eller på baggrund af tilsgået fra de deltagende virksomheder indstille proceduren.

Kompromisforslaget, der er udarbejdet under dansk formandskab, fastholder afskaffelsen af virksomhedernes mulighed for at anmelde en aftale til Kommissionen med henblik på at få den godkendt. Kompromisforslaget fastholder endvidere, at virksomhederne selv skal tage stilling til, om en aftale er i overensstemmelse med EU-konkurrencereglerne.

- At indføre en adgang for Kommissionen til på eget initiativ at vedtage en beslutning om, at traktatens artikel 81 ikke finder anvendelse. Sådanne beslutninger kan træffes med henblik på at fastlægge konkurrencepolitikken og sikre ensartet anvendelse i hele Fællesskabet - en såkaldt positiv afgørelse.

Kompromisforslaget indeholder ikke ændringer i forhold til Kommissionens forslag.

- At angive Kommissionens adgang til at pålægge strukturelle påbud i forbindelse med en forbudsbeslutning i forordningen.

Kompromisforslaget indeholder en proportionalitetsvurdering inden anvendelsen af et strukturelt påbud. Det vil sige, at Kommissionen, inden den anvender muligheden for at kunne pålægge en virksomhed at skulle skille sig af med aktiver, først skal vurdere, om andre mindre indgribende foranstaltninger er tilstrækkelige til at løse de konkurrenceretlige problemer.

- At give de nationale konkurrencemyndigheder og domstole mulighed for at anvende artikel 81 i dens helhed. Det vil indebære, at også de nationale konkurrencemyndigheder og domstole skal kunne træffe beslutning om forbud eller beslutte, at der ikke er nogen grund til at gribe ind, når det på grundlag af de oplysninger, de er i besiddelse af, kan fastslås, at betingelserne for et forbud ikke er opfyldt.

Kompromisforslaget indeholder ikke ændringer i forhold til Kommissionens forslag.

- At afskaffe muligheden for anvendelse af nationale konkurrenceregler ved behandling af sager, når den pågældende aftale eller praksis kan påvirke handlen mellem medlemsstater (art. 3). Kommissionens forslag vil medføre, at den samme aftale eller adfærd ikke kan være undergivet både Fællesskabets og flere medlemsstaters konkurrenceret. Forslaget begrænser ikke muligheden for indgreb på nationalt plan, hvor konkurrencemyndighederne kan anvende fællesskabsretten, ligesom det ikke begrænser anvendelsen af de nationale konkurrenceregler på sager, der ikke påvirker handlen mellem medlemsstaterne.

Kompromisforslaget åbner mulighed for at anvende nationale konkurrenceregler samtidig med anvendelsen af de europæiske konkurrenceregler. Der er alene tale om en lovvalgsregel, som nu muliggør citering af national konkurrencelovgivning. Det materielle indhold af bestemmelsen er uændret, idet kompromisforslaget, ligesom Kommissionens oprindelige forslag, udelukker anvendelse af strengere nationale konkurrenceregler over for konkurrencebegrænsende aftaler omfattet af EF-traktatens artikel 81. Det er endvidere i kompromisforslaget tydeliggjort, at der fortsat er mulighed for at anvende nationale regler, som har et andet hovedsigte end beskyttelse af konkurrencen, f.eks. nationale regler, som forbyder urimelige kontraktvilkår, urimelig markedsføringsadfærd m.v.

- At udvikle et nært samarbejde mellem medlemsstaternes konkurrencemyndigheder, de nationale domstole og Kommissionen samt mellem medlemsstaternes konkurrencemyndigheder indbyrdes ved behandling af sager vedrørende fællesskabsretten, herunder muligheden for at forelægge bemærkninger for de nationale domstole samt at pålægge de nationale domstole en indberetningspligt til Kommissionen. Desuden bør de nationale konkurrencemyndigheder og domstole afholde sig fra at træffe beslutninger, der er i strid med Kommissionens beslutninger.

Kompromisforslaget angiver, at indberetningspligten påhviler konkurrencemyndighederne og ikke de nationale domstole.

- At styrke den efterfølgende kontrol med konkurrencebegrænsende aftaler. Kommissionen vil fremover tage flere sager op af egen drift. Herudover skal der foretages visse justeringer, der især drejer sig om Kommissionens beføjelser til at gennemføre kontrolundersøgelser, herunder undersøgelser af private hjem tilhørende bestyrelsesmedlemmer og ansatte i en virksomhed, samt muligheden for at indhente oplysninger, ligesom konkurrencemyndighederne skal kunne udveksle fortrolige oplysninger indbyrdes. Endelig tænkes klagernes retsstilling styrket.

Kompromisforslaget indeholder nu en udtrykkelig præcisering af, at spørgsmålet om indhentelse af retskendelser i forbindelse med kontrolundersøgelser som udgangspunkt følger national lovgivning. Det er dog i relation til private hjem fortsat udtrykkeligt angivet i forsla-

get, at kontrolundersøgelser i private hjem altid kræver retskendelse fra en national domstol. Herudover fremgår det udtrykkeligt af forslaget, at de nationale domstole skal foretage en selvstændig og tilbundsgående prøvelse, og tillige skal efterprøve sandsynligheden for, at der i et privat hjem opbevares relevante dokumenter af betydning for kontrolundersøgelsens genstand. Kompromisforslaget udelukker ikke muligheden for udveksling af oplysninger til håndhævelse af EU-konkurrencereglerne, hvor der i medfør af begge medlemsstaters nationale lovgivning kan pålægges fængselsstraf for overtrædelsen. Der er i øvrigt en henvisning til, at udveksling af oplysninger skal respektere fundamentale rettigheder og principper som særligt angivet i Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder.

- At forhøje bøderne for overtrædelser af procedurebestemmelserne, herunder indføre objektivt ansvar for brud på forsegling, samt at indføre solidarisk ansvar for medlemmerne af en sammenslutning af virksomheder for betaling af en bøde.

Kompromisforslaget indebærer, at der indføres krav om fortsæt eller uagtsomhed, som ansvarsgrundlag for brud på forseglede områder og ikke et objektivt ansvar. Vedrørende adgang til at gøre et solidarisk ansvar gældende præciseres det i kompromisforslaget, at virksomheder ikke kan pålægges bøde, når virksomhederne ikke har implementeret den konkurrencebegrænsende aftale og ikke var bekendt med eksistensen heraf, eller når de har taget udtrykkelig afstand fra denne, inden Kommissionen iværksætter en undersøgelse.

- At give Kommissionen kompetence til at udstede gruppefritagelsesforordninger i overensstemmelse med artikel 81, stk. 3.

Kompromisforslaget indeholder ikke ændringer i forhold til Kommissionens forslag.

- At give de nationale konkurrencemyndigheder kompetence til at inddrage en gruppefritagelsesforordning inden for denne medlemsstats område.

Kompromisforslaget indeholder ikke ændringer i forhold til Kommissionens forslag.

Det bemærkes, at det indgår i kompromisforslaget, at der samtidig med en politisk enighed på rådsmødet vedtages en fælleserklæring fra Rådet og Kommissionen, der beskriver de generelle samarbejdsprocedurer mellem Kommissionen og medlemstaterne med henblik på fordeling af sager og koordinering af håndhævelsen. Rådserklæringen vil erklære, at Kommissionen specielt vil have de bedste forudsætninger, hvis en aftale eller praksis har mærkbare virkninger i mere end 3 medlemsstater, eller hvis hensynet til fællesskabets almene interesser gør det påkrævet. De nærmere specifikke regler om samarbejdet og sagsfordeling vil blive endeligt

fastlagt i en meddelelse fra Kommissionen, som vil blive udarbejdet i samarbejde med medlemsstaterne.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forslaget er efter Kommissionens opfattelse i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. EF-traktatens artikel 5 (tidligere artikel 3 B). Det sikrer, at der gribes ind på det niveau, hvor det er mest effektivt med henblik på at sikre, at der er ens konkurrencevilkår overalt på Det Indre Marked. De nationale konkurrencemyndigheder og de nationale domstole kan således anvende artikel 81 og 82 direkte i de tilfælde, hvor det er mere effektivt, at der gribes ind på nationalt plan.

Kommissionen finder tillige, at forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, idet det fremsatte forslag ikke går videre end nødvendigt for at nå de i EF-traktatens fastsatte målsætninger for beskyttelsen af konkurrencen og skabelsen af lige vilkår overalt i Fællesskabet. Regeringen støtter denne vurdering.

3. Gældende dansk ret

Rådsforordning nr. 17 er gældende dansk ret, idet forordninger er almengyldige. Forordninger er således bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat i medfør af EF-traktatens artikel 249 (tidl. artikel 189).

Med ikrafttrædelsen den 1. oktober 2000 af lov nr. 416 af 31. maj 2000 om ændring af konkurrenceloven, jf. lov nr. 384 af 10. juni 1997, har Konkurrencerådet fået hjemmel til at anvende EF-traktatens artikel 81 og 82 direkte.

4. Høring

Der blev den 29. september 2000 iværksat høring af medlemmerne af EF-Specialudvalget for konkurrenceregler samt af Den Danske Dommerforening med frist for afgivelse af bemærkninger til den 8. november 2000.

Der var ved høringsfristens udløb modtaget høringssvar fra følgende medlemmer af EF-Specialudvalget for konkurrenceregler: Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE), Bryggeriforeningen, Dansk Handel & Service (DHS), Dansk Industri (DI), Danmarks Rederiforening, Forsikring & Pension (F&P), Handelskammeret, Landsbrugsraadet samt Realkreditrådet.

Advokatrådet, AE, Bryggeriforeningen, Danmarks Rederiforening, Handelskammeret, Håndværksrådet, Landbrugsraadet samt Realkreditrådet er overvejende positive over for de grundlæggende tanker i Kommissionens reformforslag i form af en decentralisering af håndhævelsen af de europæiske konkurrenceregler og overgangen til et system med en såkaldt "lovfæstet undtagelse".

DHS, DI og F&P er imod en modernisering i den form, som Kommissionens forslag lægger op til. Man ønsker en central behandling af de europæi-

ske konkurrencesager hos Kommissionen samt en bibeholdelse af anmeldelsessystemet med en deraf følgende mulighed for opnåelse af en fritagelse.

De hørte parter og interesseorganisationer har navnlig haft kommentarer til følgende emner:

Retssikkerhed og proceduremæssige forhold

- Artikel 3: DI er positiv over for forslaget i artikel 3 om, at de nationale konkurrencemyndigheder forpligtes til kun at anvende de europæiske konkurrenceregler på sager, hvor samhandlen påvirkes.
- Registreringspligt: DI og Landbrugsraadet er imod indførelsen af en pligt for virksomhederne til at skulle anmelde visse aftaletyper, idet dette vil medføre øgede administrative byrder, der ikke modsvares af tilsvarende retssikkerhed. Danmarks Rederiforening ønsker en yderligere afklaring af bestemmelsens rækkevidde og anvendelsesområde.
- Beslutningstyper: Nogle organisationer støtter muligheden for Kommissionen til at træffe en såkaldt "positiv beslutning", idet man dog også finder, at der bør være en ret for virksomhederne til at kunne kræve en sådan beslutning (Bryggeriforeningen, DI, Landbrugsraadet). DHS har i tilknytning hertil udtrykt ønske om en yderligere præcisering af, under hvilke betingelser en sådan beslutning kan opnås. For så vidt angår muligheden for Kommissionen til at pålægge strukturelle forpligtelser i forbindelse med en forbudsbeslutning, vender DI og Landbrugsraadet sig herimod.
- Sagsfordelingen: Advokatrådet og DHS foreslår en ret for virksomhederne til at kræve, at en sag skal til behandling hos Kommissionen og ikke hos de nationale konkurrencemyndigheder. Herudover stilles der forslag om, at Kommissionen skal overtage behandling af sager ved uenighed mellem de nationale konkurrencemyndigheder (DI, Danmarks Rederiforening). Landbrugsraadet ønsker, at de nærmere kriterier for fordeling af sagerne afklares.
- Uensartet håndhævelse: Bryggeriforeningen, DHS, Handelskammeret og Landbrugsraadet mener endvidere ikke, at forslaget indeholder tilstrækkelige garantier for, at der vil finde en ensartet håndhævelse af reglerne sted i et decentraliseret system.
- Udveksling af fortrolige oplysninger: Nogle organisationer har udtrykt betænkeligheder ved indførelsen af muligheden for at udveksle fortrolige oplysninger (Advokatrådet, Bryggeriforeningen, DI). De har i denne forbindelse foreslået, at en udveksling skal være betinget af virksomhedernes forudgående samtykke hertil (Bryggeriforeningen, DI).
- Kontrolundersøgelser: Nogle organisationer er af den opfattelse, at der bør stilles krav om, at der skal foreligge en bestyrket mistanke, førend der udføres kontrolundersøgelser i private hjem (Advokatrådet, Bryggeriforeningen, Danmarks Rederiforening, DI). Den oplysningspligt, der påhviler virksomhederne, herunder eventuelt disses ansatte, skal være undergivet processuelle garantier. Herudover har DI ønsket, at advokater ansat i virksomheder også bør være omfattet af såkaldt "legal privilege".

- Det rådgivende Udvalg: Danmarks Rederiforening ønsker fortsat ret for sektormyndigheder til deltagelse i Udvalget. Landsbrugsraadet har foreslået, at der nedsættes et supplerende udvalg bestående af erhvervsrepræsentanter.

Sanktioner

- Bødeimmunitet: Bryggeriforeningen, Danmarks Rederiforening, F&P, Handelskammeret samt Landbrugsraadet ønsker bødeimmuniteten bevaret for virksomheder, der i god tro har efterlevet en aftale, som ikke er forenelig med artikel 81.
- Virksomhedssammenslutninger: Bøder pålagt virksomhedssammenslutninger må ikke kunne fuldbyrdes hos de enkelte medlemmer af sammenslutningen (DHS, Danmarks Rederiforening).
- Brud på forsegling: DHS og F&P har anført, at der ikke bør være objektivt ansvar for brud på forseglinger foretaget i forbindelse med en kontrolundersøgelse foretaget af Kommissionen. Danmark Rederiforening har i øvrigt ytret ønske om, at der indsættes en tidsbegrænsning for varigheden af forseglingen i forbindelse med en kontrolundersøgelse.
- Bødestørrelse: Nogle organisationer er modstandere af en overgang til et system med bøder, der udgør en vis procentdel af virksomhedens omsætning. Bøderne bør i stedet for være et fast minimums- og maksimumsbeløb (DI, Danmarks Rederiforening, F&P samt Landbrugsraadet).

Gruppefritagelser

- Generel kompetence til Kommissionen: Rådet bør fortsat have adgang til at udstikke rammerne for kommende gruppefritagelsesforordninger. Det bør med andre ord ikke overlades til Kommission alene at kunne vedtage nye eller ændre i bestående gruppefritagelsesforordninger efter reformforslagets gennemførelse (Bryggeriforeningen, Danmarks Rederiforening, Handelskammeret samt Landbrugsraadet).
- Nationale konkurrencemyndigheders mulighed for at tilbagekalde en gruppefritagelsesforordning: Bryggeriforeningen, DI, Danmarks Rederiforening mener, at der er risiko for en uensartet retsanvendelse, hvis de nationale konkurrencemyndigheder får denne kompetence.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som nævnt under punkt tre i nærværende notat medførte ændringen af konkurrenceloven, der trådte i kraft den 1. oktober 2000, at Konkurrencerådet allerede i dag kan anvende artikel 81 og 82 direkte, jf. konkurrencelovens § 23 a. På indeværende tidspunkt skønnes det derfor ikke, at konkurrenceloven skal ændres som følge af Kommissionens forslag.

Forslaget skønnes ikke at ville få statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget må skønnes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, da en fri og lige konkurrence gennem en effektiv håndhævelse af EU-

konkurrencereglerne styrker mulighederne for danske virksomheders eksport m.v.

En øget decentralisering vil medføre, at flere sager behandles nationalt og derfor vil indebære en lettere kommunikation mellem virksomhederne og konkurrencemyndighederne og formentlig hurtigere afgørelser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 1. december 2000, den 10. maj 2001 og 31. maj 2002. Folketingets Europaudvalg blev endvidere orienteret om sagen i forbindelse med rådsmødet den 5. december 2001. Grundnotat om sagen blev fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 23. november 2000.

9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om måleinstrumenter KOM(2000)566 endelig

Resumé

Direktivet har til formål at harmonisere medlemslandenes lovgivning om måleinstrumenter og er således et element i gennemførelsen af Det Indre Marked for industriprodukter. Det omfatter 10 kategorier af måleinstrumenter, som efter planen skal udvides på et senere tidspunkt.

Lovgivningsmæssigt vil direktivet betyde en forenkling ved et færre antal administrative forskrifter.

På rådsmødet (Konkurrenceevne) den 26. november 2002 vil en statusrapport for arbejdet blive præsenteret.

1. Baggrund og indhold

Direktivforslaget, der er oversendt fra Kommissionen til Rådet den 15. september 2000, er et harmoniseringsdirektiv med hjemmel i traktatens art. 95. Det vedtages efter fælles beslutningstagen med kvalificeret flertal, jf. traktatens art. 251. Det er hensigten at vedtage direktivforslagets tekst-del og de tekniske bilag samtidig.

Direktivets formål er at harmonisere medlemslandenes lovgivning for måleinstrumenter underkastet lovpligtig kontrol og er som sådant et element i gennemførelsen af Det Indre Marked for industriprodukter. Samtidig skal direktivet medføre den høje grad af forbrugerbeskyttelse, som fremgår af traktatens art. 95, stk. 3.

Der er fastsat en **komitéprocedure**, hvorved de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen, vedtages ved anvendelse af den rådgivningsprocedure, der er fastsat i artikel 3 i Rådets afgørelse af 28. juni 1999 (1999/468/EF). Ifølge denne bestemmelse bistås Kommissionen af et rådgivende udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand. Kommissionen skal tage størst muligt hensyn til udvalgets udtalelser. Den meddeler udvalget, hvorledes den gør det.

Direktivet omfatter 10 kategorier af måleinstrumenter (vandmålere, gasmålere, elmålere, varmeenergimålere, målere til andre væsker end vand (fx olieprodukter), automatiske vægte, taxametre, længde- og dimensionsmåleudstyr og målere til udstødningsgas), og det er planen på et senere tidspunkt at udvide direktivet med flere kategorier af måleinstrumenter.

2. Europa-Parlamentets holdning

Udvalget om industripolitik, eksterne økonomiske forbindelser, forskning og energi afgav i foråret 2001 sin rapport om direktivforslaget. EP er gennemgående positivt over for forslaget, men fremsatte i forbindelse med rapporten 29 ændringsforslag. Endvidere har udvalget fremsat betænkelighed ved forslagets længde og komplicerede, tekniske indhold. Det har herunder

været fremme, at forslaget i sin nuværende udformning ikke fremstår som et "ny metode-direktiv", fordi det indeholder tekniske bestemmelser, som efter den nye metode burde fastlægges i form af europæiske standarder. Direktivet bør alene indeholde de væsentlige krav til instrumenterne.

EP har også udtrykt betænkelighed ved, at direktivet vil få optionel virkning, hvorved det kun vil finde anvendelse i de medlemsstater, der gennemfører lovpligtig anvendelse af et eller flere af de måleinstrumenter, direktivet omfatter. Endelig har EP rejst tvivl om bestemmelser i direktivforslaget, som giver Kommissionen mulighed for sammen med en komite bestående af repræsentanter fra medlemsstaterne at fastsætte og ændre tekniske bestemmelser i direktivet.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Det er Kommissionens vurdering, at forslaget lever op til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Nærhedsprincippet

Direktivet harmoniserer alene de bestemmelser, som er nødvendige for at sikre den frie bevægelighed for måleinstrumenter. Det er overladt til medlemsstaterne selv at afgøre, til hvilke måleopgaver, der skal anvendes måleinstrumenter underlagt lovpligtig kontrol.

Endvidere er det overladt til medlemsstaterne selv at afgøre, hvornår eller hvor ofte måleinstrumenter underlagt lovpligtig kontrol skal gennemgå regelmæssig inspektion og efterkontrol gennem hele deres brugslevetid.

Direktivet er baseret på anvendelse af modulerne i "Den Globale Metode" til overensstemmelsesvurderingen. En vigtig forudsætning for at dette system kan virke er, at medlemsstaterne udfører markedsovervågning.

Proportionalitetsprincippet

Med henblik på at sikre, at forskelle i de nationale lovgivninger ikke skal føre til handelshindringer og derved krænke den frie bevægelighed for måleinstrumenter, er der behov for et fælles grundlag, der fastlægger de væsentlige krav sammen med kravene til overensstemmelsesvurdering.

Forslaget er derfor et harmoniseringsdirektiv, som bl.a. frembyder den høje grad af forbrugerbeskyttelse, som fremgår af traktatens art. 95, stk. 3, jf. ovenfor pkt. 1.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Lovgivningen om måleinstrumenter består af administrative bestemmelser udstedt i medfør af Metrologiloven, som blev ophævet 1. januar 1991 ved erhvervsfremmelovens ikrafttræden. Dog bevarede de administrative forskrifter deres gyldighed, indtil de tilbagekaldes.

Endvidere har Erhvervs- og Boligstyrelsen til gennemførelse af det generelle direktiv vedr. metrologi (71/316/EØF) og en række særdirektiver udstedt bekendtgørelser og måletekniske direktiver med hjemmel i Lov om erhvervsfremme, jf. Lovbekendtgørelse nr. 642 af 5. august 2002.

5. Høring

Forslaget har været i høring i EF-Specialudvalget for tekniske handelshindringer. Der er generel opbakning til forslaget. Dansk Industri bemærker dog, at komitéproceduren i forslaget giver Kommissionen en for vidtgående kompetence.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssigt vil vedtagelsen af direktivforslaget medføre en forenkling. De gældende regler er i dag fordelt på en række bekendtgørelser og nationale, måletekniske direktiver. Når direktivforslaget vedtages, kan reglerne samles i en enkelt bekendtgørelse og nogle få nationale, måletekniske direktiver, svarende til antallet af instrumenter.

I det omfang direktivet medfører en styrkelse af markedsovervågningen, vil det få statsfinansielle konsekvenser. En styrkelse af markedsovervågningen medfører bl.a., at medlemsstaterne skal træffe de fornødne foranstaltninger til at sikre, at måleinstrumenter kun markedsføres og tages i brug, hvis de opfylder de væsentlige krav fastsat i direktivet og dets bilag. Måleinstrumenterne skal samtidig have gennemgået en overensstemmelsesvurdering i henhold til direktivet.

Eventuelle udgifter som følge af en styrkelse af markedsovervågningen vil blive afholdt inden for de berørte ressortministeriers rammer.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En forenkling af reglerne vil lette byrderne for erhvervslivet ved at gøre det lettere at overskue, hvad der er gældende ret. Samtidig vil harmoniseringen gøre det lettere, og dermed billigere, for erhvervslivet at omsætte måleinstrumenterne i EU (EØS), når alle medlemslandene anvender harmoniserede bestemmelser om dem. Endelig kan det også få den afsmitende effekt for forbrugerne, at varerne bliver billigere, fordi de måleinstrumenter, som de vejes på eller måles med, f.eks. grønthandlerens vægt, ikke skal igennem yderligere kontrolled, når de først er bragt i fri omsætning i et medlemsland.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat er oversendt til Europaudvalget den 22. januar 2001.

10. 6. rapport om situationen inden for verdens skibsbygningsindustri. Kom. dok. (2002)622 final

Nyt notat

Resumé

Kommissionen forventes på rådsmøde (Konkurrenceevne) den 26. november 2002 at fremlægge sjette rapport om skibsbygning, som Kommissionen vedtog den 14. november 2002. Rapporten bekræfter, at verdens skibsbygningsindustri stadigvæk står over for alvorlige vanskeligheder, samt at visse koreanske værfter fortsat tager tabsgivende ordrer, som ikke dækker produktionsomkostningerne. Forskellen mellem ordreprisen og den beregnede, normale pris er endnu engang øget.

Ordretilgangen faldt i 2001 efter en historisk rekord i 2000. Rapporten peger på et fortsat markant fald, som dels skyldes, at der er leveret for mange skibe, dels skyldes afmatningen i verdensøkonomien og konsekvenserne af den 11. september 2001. Ordrenedgangen rammer især containerskibe og krydstogtskibe, men nu også olietankskibe og gastankskibe. Ordretilgangen for produkttankskibe har været relativ stabil, fordi det har været nødvendigt at udskifte ældre skibe som følge af nye maritime sikkerhedsbestemmelser i EU. Ordretilgangen på det globale marked er faldet med næsten to tredjedele sammenlignet med de gennemsnitlige kvartalsvise tal for 2000. I Europa er ordretilgangen faldet med næsten fire femtedel i forhold til 2000.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har siden 1999 fremlagt fem rapporter om situationen inden for verdens skibsbygningsindustri. Rådet har delt Kommissionens bekymring over situationen og vedtaget konklusioner, der opfordrede Kommissionen til at fortsætte presset over for Korea for at få etableret fair markedsvilkår.

6. rapport om situationen inden for skibsbygningsindustrien bekræfter den tendens, som de fem tidligere rapporter viste, nemlig at Korea tager tabsgivende ordrer, der ikke dækker produktionsomkostningerne. Verdens skibsbygningsindustri er fortsat karakteriseret af en kraftig ubalance mellem udbud og efterspørgsel. På grund af afmatningen i verdensøkonomien og konsekvenserne af den 11. september 2001 har det ført til, at der fortsat tilbydes skibe til meget lave priser og med egentlige tab for de koreanske værfter. Skibsværfterne i Sydkorea har sænket priserne yderligere i forhold til de tidligere rapporter. Dette til trods for betydelige omkostningsstigninger og opvurdering af den koreanske valuta. Det er Kommissionens vurdering, at de koreanske værfter muligvis vil få svært ved at opfylde deres finansielle forpligtelser, hvis de ikke opnår nye ordrer.

Markedsandele ved nybygning af skibe – baseret på cgt. for alle skibstyper

År	Kina	Japan	Korea	EU
2000	7%	26%	36%	19%
2001	8%	34%	33%	12%
1. halvdel af 2002	9%	37%	30%	10%

På trods af rekord høj efterspørgsel i 2000 påvirkes den europæiske værftsindustri stadig af Koreas unfair priskonkurrence. I 2001 mistede Korea og EU markedsandele til Japan og Kina. Korea har i første halvdel af 2002 en markedsandel på 30% mod 36% i 2000. EU har i første halvdel af 2002 en markedsandel på 10% mod 19% i 2000. Japan er nu verdens førende skibsbygningsnation med en markedsandel på 37% mod 26% i 2000. Kina har i 2002 en markedsandel på 9% mod 7% i 2000. Kommissionen tilskriver Japans fremgang med stor efterspørgsel på bulk carrier til hjemmemarkedet.

Den europæiske værftsindustri har i 2002 fortsat tabt markedsandele efter en stærk markedsposition i 2000, hvilket Kommissionen til en vis grad tilskrev fyldte ordrebøger inden driftsstøtten på 9 % ophørte med udgangen af år 2000. I forhold til 2000 er ordretilgangen i Europa faldet med fire femtedel mod to tredjedels fald på det globale marked. De hårdest ramte sektorer er container- og krydstogtskibe, men også inden for sektorerne olie- og gastankskibe er ordretilgangen faldet drastisk. Kun inden for segmentet produkttankskibe har markedet været relativt stabilt, hvilket tilskrives nødvendigheden af at udskifte ældre skibe som følge af nye maritime sikkerhedsbestemmelser i EU.

Prisudviklingen i fjerde rapport viste en svag stigende tendens. Dette viste sig i den femte rapport ikke at være stabilt eller holdbart, og den seneste udvikling viser, at priserne på nye skibe fortsat falder. Priserne har således i de seneste 10 år ikke har været lavere. Skibsværfterne i Sydkorea har sænket priserne yderligere i 2002 - til trods for betydelige omkostningsstigninger og opvurdering af den koreanske valuta. Det er derfor Kommissionens vurdering, at de koreanske skibsværfter formentlig vil få svært ved at opfylde deres finansielle forpligtigelser, hvis ikke der indløber nye ordrer. Der er fortsat ingen kontrakter, som er solgt med fortjeneste.

2. Europa-Parlamentets holdning

Parlamentet har ikke udtalt sig til 6. rapport og skal heller ikke gøre det, idet der alene er tale om en statusrapport om markedssituationen.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke i tidligere rapporter forholdt sig til nærheds- og proportionalitetsprincippet og gør det heller ikke i 6. rapport. Det er regeringens vurdering, at rapporten ikke berører nærheds- eller proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Der er ingen gældende ret på området. 6. rapport berører derfor ikke dansk ret.

5. Høring

Rapporten er vedtaget af Kommissionen den 14. november 2002 og vil blive sendt i høring umiddelbart herefter.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Den 6. rapport vurderes ikke at få lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

6. rapport vurderes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser

8. Tidligere forlæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Kommissionens 1. rapport har været nævnt til orientering for Folketingets Europaudvalg den 5. november 1999. 2. rapport den 12. maj 2000 til forhandlingsoplæg. 3. rapport den 1. december 2000 til forhandlingsoplæg. 4. rapport til forhandlingsoplæg den 10. maj 2001 og den 5. rapport den 31. maj 2002 til orientering.